

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้าน กิจกรรมนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศึกษาตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความสุข สมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล โดยมีการดำเนินการด้านงานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต และ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม เป็นตัวพยากรณ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 604 คน ที่ได้จากการสุ่ม แบบชั้นภูมิ ได้รับข้อมูลในการวิเคราะห์ 591 คน คิดเป็นร้อยละ 97.85 รวบรวมข้อมูลโดยใช้ เครื่องมือ 3 ชุด คือ แบบสอบถามการดำเนินการด้านกิจกรรมนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจาก เกณฑ์มาตรฐานกิจกรรมนักศึกษา พ.ศ.2541 ของทบวงมหาวิทยาลัย แบบสอบถามสภาพแวดล้อม ของวิทยาลัย ได้ใช้ของ ดวงพร ศรีจันทวงศ์ (2540) มาปรับใช้ และแบบวัดความสุขสมบูรณ์ ได้ใช้ของ ประพนธ์ รอดคำดี (2538) แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน หาความเที่ยงของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC คำนวณหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน และสร้างสมการพยากรณ์ ความสุขสมบูรณ์ ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าข้อมูลได้จากจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด ร้อยละ 25.55 และชั้นปีที่ 3 น้อยที่สุด ร้อยละ 23.69 นักศึกษาส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยระดับปานกลาง 2.00 - 3.00 ร้อยละ 70.96 และมีภูมิลำเนาอยู่นอกจังหวัดที่วิทยาลัยตั้งอยู่เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.24 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าตนเองสุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 85.88 รองลงมาคือ ไม่ค่อยแข็งแรง ร้อยละ 12.76 และเจ็บป่วยบ่อยร้อยละ 1.36 นักศึกษาตอบว่าตนเองมักไม่สบายเนื่องจากสาเหตุ ต่าง ๆ เรียงตามลำดับมากไปน้อยดังนี้ ไข้หวัด อากาศเปลี่ยนแปลง ภูมิแพ้ เครียด ปวดศีรษะ

พักผ่อนไม่เพียงพอ ปวดท้อง ขาดการออกกำลังกาย และสภาพแวดล้อม ร้อยละ 29.41, 26.23, 11.52, 10.78, 6.13, 5.88, 3.92, 3.43 และ 2.70 ตามลำดับ

2. การศึกษาความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมเท่ากับ 3.88 เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์สูงสุด รองลงมาคือด้านจิตวิญญาณ ด้านสังคม ด้านร่างกาย ด้านการงานอาชีพ และความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 , 4.07 , 4.02 , 3.78 และ 3.52 ตามลำดับ

3. การศึกษาการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา พบว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาโดยรวมเท่ากับ 2.75 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาในงานวินัยนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคืองานกิจกรรมนักศึกษา และงานบริการหอพักนักศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 , 2.72 และ 2.62 ตามลำดับ

4. การศึกษาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย พบว่า สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และเมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมที่มีชีวิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .24 , .20 , .23 , .28 ,$ และ $.29$ ตามลำดับ) สภาพแวดล้อมทางจิตสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .30$)

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพัก

นักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยได้แก่ สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต สภาพทางจิตสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับความสุขสมบูรณ์ทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น งานกิจกรรมนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยได้แก่ สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต สภาพทางจิตสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

6. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่าสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 11.70 ($R^2 = .1170$)

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ที่มีค่าสูงสุดคือสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม (Beta = .2137) รองลงมาคือสภาพแวดล้อมที่มีชีวิต (Beta = .1808) นั่นคือ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคมเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักในการพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้มากที่สุด รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 2.9266 + 0.1611PS + 0.1565 LIFE$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.2137 PS + 0.1808 LIFE$$

จากการศึกษาตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปร มี 2 ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตอบสนองสมมุติฐานในข้อ 2 เพียง 2 ตัวแปร

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนำเสนอเรียงตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์สูงสุด รองลงมาคือด้านจิตวิญญาณ ด้านสังคม ด้านร่างกาย ด้านการงานอาชีพ และความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาต่ำสุด สอดคล้องกับการศึกษาของประนอม รอดคำดี (2538) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร มีความสุขสมบูรณ์ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการเรียงลำดับความสุขสมบูรณ์ทั้ง 6 ด้าน ลักษณะเดียวกัน อธิบายได้ว่า ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากข้อมูลส่วนบุคคลจะเห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยระดับปานกลาง 2.00 - 3.00 ร้อยละ 70.96 ซึ่งเหมือนกับนักศึกษาทั่ว ๆ ไปที่มักได้เกรดเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยเกรดเฉลี่ยสะสมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับสติปัญญาได้ประการหนึ่ง นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่นอกจังหวัดที่วิทยาลัยตั้งอยู่ ร้อยละ 67.24 เพราะการรับนักศึกษาที่เป็นทุนของโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือวิทยาลัยพยาบาลอื่น ๆ ที่เพิ่งเริ่มก่อตั้ง โดยนักศึกษาเหล่านี้จะมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับการวิจัยของ เบญจพร แก้วมีศรี (2539) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่นอกจังหวัดที่วิทยาลัยตั้งอยู่เช่นกัน เมื่อนักศึกษาต้องแยกจากครอบครัวมาเรียนหนังสือต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ จะเกิดความวิตกกังวลได้ สำหรับภาวะสุขภาพนั้นแม้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าตนเองสุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 85.88 แต่ก็ยังมีนักศึกษาตอบว่า ไม่ค่อยแข็งแรง ร้อยละ 12.76 และเจ็บป่วยบ่อยร้อยละ 1.36 โดยนักศึกษาตอบว่าตนเองมักไม่สบายเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เรียงตามลำดับมากไปน้อยดังนี้ ไข้หวัด อากาศเปลี่ยนแปลง ภูมิแพ้ เครียด ปวดศีรษะ พักผ่อนไม่เพียงพอ ปวดท้อง ขาดการออกกำลังกาย และสภาพแวดล้อม ร้อยละ 29.41, 26.23, 11.52, 10.78, 6.13, 5.88, 3.92, 3.43 และ 2.70 ตามลำดับ อธิบายได้ว่านักศึกษาเจ็บป่วยจากไข้หวัดมากที่สุดเพราะนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยมีโอกาสในการติดเชื้อมากกว่า ประกอบกับไข้หวัดเป็นโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสมากกว่า 200 ชนิด อีกทั้งเชื้อบางชนิดทางเดินหายใจมีโอกาสสัมผัสเชื้อได้ง่าย และเชลบริเวณเยื่อหุ้มหายใจเหมาะกับการติดเชื้อ จึงพบว่ามีจำนวนผู้ป่วยเป็นไข้หวัดสูงสุด (จันทพงษ์ วะสี, 2537) ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อความสุขสมบูรณ์โดยตรง ทำให้นักศึกษามีระดับความสุขสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลางได้ เมื่อพิจารณาความสุขสมบูรณ์เป็นรายด้านพบว่าทั้ง 6 ด้านมีความสุขสมบูรณ์ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งความสุขสมบูรณ์ในแต่ละด้านจะส่งผลต่อความสุขสมบูรณ์โดยรวม โดยสามารถอธิบายถึง

ความสุขสมบูรณ์ในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ความสุขสมบูรณ์ด้านร่างกาย ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้า แปร่งฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง อธิบายได้ว่านักศึกษาเห็นความสำคัญในการทำ ความสะอาดฟัน ซึ่งเรื่องสุขอนามัยในช่องปากเป็นเรื่องที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เริ่มเรียนหนังสือ ในบัญญัติ 10 ประการ อีกทั้งการเรียนพยาบาลก็มีการเน้นถึงการดูแลสุขภาพส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าคอยรักษาระดับคอเลสเทอรอลใน โลหิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งส่วนใหญ่นักศึกษาตอบว่าไม่เคยวัดหรือจำผลการวัดไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประนอม รอดคำดี (2538) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จำกัดรับของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร มีคะแนนในข้อความนี้ต่ำสุดเช่นกัน เพราะเรื่องภาวะ สุขภาพนิสิตมักละเลย และนักศึกษาพยาบาลใช้เวลาในการทำกิจวัตรประจำวันมากที่สุด รองลงมาคือ เข้าชั้นเรียน และขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย (พยงค์ จาดช้าง , 2539) จึงไม่ ค่อยมีเวลามาสงวนใจในเรื่องของระดับคอเลสเทอรอลในโลหิต

1.2 ความสุขสมบูรณ์ด้านสังคม ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้ารักษา ความสะอาดห้องสุขาทุกครั้งที่ใช้ เช่น ภาคน้ำกดชักโครก อธิบายได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่มี ความตระหนักในการรักษาความสะอาดห้องสุขา เรื่องดังกล่าวมักได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่ยัง เป็นเด็ก การรู้จักรักษาความสะอาดเป็นจิตสำนึกที่ดี ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาล

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เมื่อไปซื้อของข้าพเจ้าหิ้วถุงหรือตะกร้าไป จากบ้านเพื่อที่จะไม่ต้องรับถุงพลาสติกจากร้านค้า อธิบายได้ว่า เป็นความเคยชินและความ สะดวกสบายของนักศึกษา อีกทั้งเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ปฏิบัติกันในการรับถุงพลาสติกจากร้านค้า รวมทั้งมีความตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อย

1.3 ความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์ ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เมื่อมี เพศสัมพันธ์หรือถ้าจะมีในอนาคต ข้าพเจ้าจะระมัดระวังตัวป้องกันการแพร่กระจายหรือรับ เชื้อโรคที่ถ่ายทอดทางเพศสัมพันธ์ อธิบายได้ว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคทาง เพศสัมพันธ์ และมีความตระหนักในเรื่องนี้ดี เพราะมีสื่อต่าง ๆ เสนอเกี่ยวกับการป้องกันโรค ทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะเอดส์ ที่เป็นปัญหาสำคัญ อีกทั้งการเรียนพยาบาลยังได้ศึกษาถึง สาเหตุ อาการ การป้องกัน และการดูแลผู้ป่วยเอดส์ด้วย

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้โดยรู้สึก กอดตันหรือกังวลน้อยมาก อธิบายได้ว่า ส่วนใหญ่ศึกษาพยาบาลไม่สามารถตัดสินใจโดยไม่มี ความกอดตันหรือกังวล สอดคล้องกับการศึกษาของ สมศรี สัจจะสกุลรัตน์ (2537) ที่พบว่า ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบกับข้อมูลส่วนบุคคลจะพบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกรดเฉลี่ยสะสมเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่บอกถึงความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถทางสติปัญญามีความสำคัญต่อการ ตัดสินใจ รวมทั้งจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลเมื่อ ต้องตัดสินใจและมักไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

1.4 ความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญา ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้า อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารและหนังสือต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ว่า นักศึกษา ปฏิบัติในเรื่องของการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารและหนังสือต่าง ๆ ไม่มากนัก แต่มากกว่าข้ออื่น เพราะจากลักษณะการเรียน นักศึกษาต้องมีการค้นคว้าอยู่เสมอ การอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่ทำได้ ง่ายและสะดวกที่สุดเท่าที่เวลาจะเอื้ออำนวย เพราะนักศึกษาต้องเรียนอย่างหนัก และในชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จึงมักไม่มีเวลาไปเพิ่มความสุขสมบูรณ์ในด้าน สติปัญญาด้วยวิธีการอื่น ๆ

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าสมัครเข้าโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ อธิบายได้ว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ไม่มีการสมัครเข้าโครงการการ ศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพราะนักศึกษาต้องเรียนและฝึกปฏิบัติงานอย่างหนัก อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ยังไม่ทั่วถึง

นอกจากนี้ความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญายังมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อธิบายได้ว่า นักศึกษามีการเรียนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้มีความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย เมื่อมี เวลาจึงต้องการพักผ่อนมากกว่า (พยงค์ จาดช้าง , 2539) ประกอบกับนักศึกษามีความวิตก กังวลและมีความเครียดสูงต้องปรับตัวทั้งในเรื่องการเรียน ส่วนตัว และการดำรงชีวิตในสังคม (เปรมปรีดี อรรถยจินดา , ศาคร พร้อมเพราะ และ ทวงศิริ ยุทธวิสุทธิ , 2539) ถ้ามีโอกาสดู โทรทัศน์ก็มักจะเลือกดูในส่วนของความบันเทิงมากกว่า นอกจากนี้จากการศึกษาของ สุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์ และคณะ (2537) พบว่านักศึกษาพยาบาลมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวถึงร้อยละ 27.70 ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ชอบเก็บตัว เป็นคนเงียบ แยกตัวจากคนอื่น ชอบอ่าน หนังสือมากกว่าจะสนิทสนมกับเพื่อน อีกทั้งวิทยาลัยพยาบาลยังขาดแคลนสื่อทัศนูปกรณ์และ บุคลากรด้านสื่อทัศนศึกษา (ชาลี กานจนรัตน์ และ กัญญา ชื่นอารมณ์ , 2534) แม้ใน ปัจจุบันจะเริ่มมีการวางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในบางวิทยาลัย แต่ก็ยังมีปัญหาในการใช้งาน และขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์โดยตรง การใช้สื่อต่าง ๆ มีเวลาจำกัด ส่วนใหญ่ปิด เวลา 16.00 น. - 17.00 น. ซึ่งมักไม่ตรงกับที่นักศึกษามีเวลาว่าง คอมพิวเตอร์ประจำหอพักมีไม่ เพียงพอ จากการศึกษาครั้งนี้จะเห็นว่า การมีคอมพิวเตอร์ประจำหอพักเพียงพอมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 1.64 ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสน้อยในการรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง และ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีผลให้ความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้

1.5 ความสุขสมบูรณ์ด้านการงานอาชีพ ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้ามุ่งความก้าวหน้าในการเรียน อธิบายได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งความก้าวหน้าในการเรียน แต่ไม่สามารถระบุรายละเอียดของการมุ่งความก้าวหน้าในการเรียนได้ว่าเป็นลักษณะใด อาจเป็นในลักษณะที่ จีรวัดณ์ วีรังกร (2541) กล่าวว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งที่จะสอบผ่านเพื่อให้ได้รับปริญญาเท่านั้น แต่ยังคงขาดทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสมในระดับอุดมศึกษา ค่านิยมในการเรียนเพื่อความรู้ตกต่ำลง

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าสามารถเรียนได้ในสภาพแวดล้อมที่กดดันต่าง ๆ อธิบายได้ว่า สภาพแวดล้อมที่กดดันต่าง ๆ เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ ประพนอม รอดคำดี (2538) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร มีคะแนนในข้อความนี้ต่ำสุดเช่นกัน เพราะเมื่อนักศึกษามีสภาพแวดล้อมที่กดดันต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดความเครียด จนกระทั่งเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ เพราะร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ และสิ่งแวดล้อมล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Edlin and Golanty , 1992)

1.6 ความสุขสมบูรณ์ด้านจิตวิญญาณ ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับมนุษยธรรม อธิบายได้ว่า นักศึกษามีความตระหนักในเรื่องมนุษยธรรมสูง เพราะวิชาชีพพยาบาลจะมีการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาคำนึงถึงเรื่องมนุษยธรรม คุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตของเพื่อนมนุษย์ และการปฏิบัติงานต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมศรี ชำนาญพุด (2536) ที่พบว่าระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าจะใช้เวลาช่วงหนึ่งของแต่ละวันสำหรับการสวดมนต์ ทำสมาธิ และหรือ พิจารณาตน อธิบายได้ว่า นักศึกษาใช้เวลาในการสวดมนต์ ทำสมาธิ และหรือ พิจารณาตนน้อย เพราะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน รองลงมาคือ เข้าชั้นเรียนและฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โดยใช้เวลาสวดมนต์ไหว้พระ ร้อยละ 17.78 การเรียนและฝึกปฏิบัติงานทำให้นักศึกษามีความเหนื่อยล้า อ่อนเพลียเมื่อมีเวลาจึงต้องการพักผ่อนมากกว่า (พยงค์ จาดช้าง , 2539)

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ได้แก่ สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต สภาพทางจิตสังคม กับความสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลพบว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา

งานบริการหอพักนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยได้แก่ สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต สภาพทางจิตสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่อยู่ในวิทยาลัยพยาบาลที่มีการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา ที่มีความเหมาะสมสูง และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยได้แก่ สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต สภาพทางจิตสังคม ที่มีความเหมาะสมสูง จะมีความสุขสมบูรณ์สูงเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษา ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม เอกลักษณ์ อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ อีกทั้งพฤติกรรมของนักศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา และสภาพแวดล้อมนี้ยังเป็นปัจจัยประการหนึ่ง ที่มีผลต่อการพัฒนานักศึกษา (ลำเนาวิ ขจรศิลป์ , 2539) สอดคล้องกับการศึกษาของ ประพนธ์ รอดคำดี (2538) ที่พบว่าพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม คุณภาพบริการสวัสดิการและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกิจกรรมนักศึกษาและความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์มีค่าต่ำที่สุด ($r = .09$) อธิบายได้ว่า เมื่อกิจกรรมนักศึกษาที่มีความเหมาะสมมากขึ้นความสุขสมบูรณ์ด้านอารมณ์จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เพราะนักศึกษาต้องเรียนหนักทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีภาระต้องรับผิดชอบมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาจะมีงานมากขึ้น บางคนใช้เวลาในการทำรายงานส่งอาจารย์ค่อนข้างนาน แต่เวลามีจำกัด เมื่อต้องทำแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน โดยส่งตอนเช้าก่อนปฏิบัติงานทุกวัน ขณะเดียวกันก็มีรายงานการวางแผนการพยาบาล และรายงานกรณีศึกษา ทั้งงานส่วนตัวและงานกลุ่ม นักศึกษาจึงต้องเร่งรีบในการทำงานให้เสร็จทันเวลา บางวันเร่งรีบจนไม่ได้รับประทานอาหารมือเช้า นอกจากนี้นักศึกษายังมีภาระงานจากการเรียนในวิชาอื่น ๆ อีกด้วย เมื่อนักศึกษาต้องไปร่วมกิจกรรมนักศึกษา ก็จะทำให้มีเวลาในการทำงานอื่น ๆ น้อยลง สืบเนื่องให้ทำกิจวัตรประจำวันโดยรู้สึกเร่งรีบหาเวลาผ่อนคลายอารมณ์ได้น้อยลง รู้สึกกังวลและมีความเครียด ซึ่งความเครียดคือสถานการณ์ที่คับแคบมีผลทำให้เกิดความกดดันทางอารมณ์ ความเครียดต่าง ๆ มีผลต่ออารมณ์ โดยมีการทำงานร่วมกันระหว่างระบบประสาทและระบบต่อมไร้ท่อ มีเซลล์ประสาทรับกระแสความรู้สึกไปยังสมองส่วนไฮโปทาลามัส ทำให้หลังฮอร์โมนคอร์ติโคโทรปินรีลีสซิงผ่านเข้าไปในกระแสเลือดมีผลต่อต่อมใต้สมองส่วนหน้าทำให้หลังฮอร์โมนอะดรีโนคอร์ติโคโทรฟิคซึ่งควบคุมการทำงานของต่อมหมวกไตส่วนนอก เป็นผลให้กลูโคคอร์ติคอยด์หลั่งออกมาในกระแสเลือดมากกว่าปกติ ทำให้น้ำตาลในเลือดสูงขึ้น ซึ่งเป็นปฏิกิริยาของของร่างกายเมื่อต่อสู้กับความเครียด ถ้าร่างกายปรับตัวได้จะยังไม่เกิดผลเสียต่อร่างกาย ในขณะที่เกิดความกดดัน

ทางอารมณ์ไปแล้ว (มุกดา สุขสมาน , 2537) ดังนั้นจึงพบว่า กิจกรรมนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์ทางด้านอารมณ์ระดับต่ำที่สุด

3. การพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า สภาพแวดล้อมทางจิตสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 11.70 ตัวพยากรณ์ที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่เหมาะสม ทำให้ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลสูงขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษามีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา และการพัฒนานักศึกษา (สำเนาวิ ขจรศิลป์ , 2539) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน หรือนักศึกษากับอาจารย์ ล้วนมีผลต่อความสุขสมบูรณ์ทั้งสิ้น เพราะสภาพสังคมภายในวิทยาลัย มีเพื่อนและอาจารย์ซึ่งนักศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์ด้วยมากที่สุด (ศิริรัตน์ จันทร์แสงรัตน์ , 2539)

เพื่อนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเรียนมักจะไปปรึกษาเพื่อน ๆ มากที่สุด กลุ่มเพื่อนจะสนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุปเป้าหมายของกลุ่มพฤติกรรมปัญหาของการศึกษาในสถาบันการศึกษา (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา , 2528) กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการด้านความรู้ทัศนคติ บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา (นฤมล เกื้อนมา , 2539) อีกทั้งความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนนับเป็นปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญมากที่สุดสำหรับวัยรุ่น พวกเขาจะมีแหล่งของความสุขและความสนุกสนานร่วมกัน สามารถช่วยลดความตึงเครียดได้ เป็นบ่อเกิดของความสุขและอารมณ์ทางด้านบวก (Hewstone et al. , 1994) ซึ่งมีผลกระทบกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้

สำหรับอาจารย์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักศึกษา ให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ วินสตันเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางวิชาการและด้านส่วนตัวของนักศึกษา (จิรวัดณ์ วีรังกร , 2541) การที่อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาขอคำปรึกษาได้ตลอดเวลา ให้ความสนใจ และให้ความเป็นมิตรกับนักศึกษา นักศึกษาจะเกิดความรู้สึกไว้วางใจ อบอุ่นใจ กล้าขอคำปรึกษาเมื่อมีปัญหา มีแนวทางในการแก้ปัญหาที่พบ เกิดความพึงพอใจในชีวิตมากขึ้น การมีสัมพันธ์ภาพเชิงช่วยเหลือของอาจารย์และนักศึกษาทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของศิริรัตน์ จันทร์แสงรัตน์ (2538) ที่พบว่า สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือของอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก

กับคุณภาพชีวิตและเป็นตัวแปรหนึ่งที่ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลได้

นอกจากนี้ประเพณีการต้อนรับน้องใหม่ที่อบอุ่น ไม่รุนแรง นักศึกษาจะเกิดความรู้สึกประทับใจ มีความรู้สึกที่ดี อีกทั้งความเป็นมิตร ความจริงใจ ความสามัคคี และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของเพื่อนนักศึกษาทุกคน จะทำให้นักศึกษาใช้ชีวิตในวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่เหมาะสมจะทำให้นักศึกษามีความสุขสมบูรณ์สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน ที่กล่าวว่า การมีความรักความผูกพัน และได้พัฒนาการขั้นรู้จักตนเองดีพอ จะพัฒนาความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ประสบความสำเร็จในการมีคู่รัก มีเพื่อน ตลอดจนหน้าที่การงาน (สุชา จันทน์เอม , 2540)

สภาพแวดล้อมที่มีชีวิตก็มีผลต่อความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา เพราะการมีสนามหญ้าที่เป็นระเบียบ สวนหย่อมที่สวยงาม ต้นไม้ที่ร่มรื่น จะเป็นสถานที่ในการพักผ่อนหย่อนใจของนักศึกษาได้ นักศึกษาบางคนรักสัตว์ ชอบเล่นกับสุนัขหรือแมว การได้เล่นกับสัตว์เลี้ยงจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเพลิดเพลินได้ อีกทั้งการที่นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมของวิทยาลัย จะทำให้ร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมที่มีชีวิตจะช่วยให้นักศึกษาผ่อนคลายความตึงเครียด ได้พักผ่อนหย่อนใจและมีความสุขสนุกสนาน ซึ่งจะส่งผลให้ความสุขสมบูรณ์มีระดับสูงขึ้นได้ เพราะว่าการพักผ่อนหย่อนใจและการสนุกสนานเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาอารมณ์ให้สมดุล เป็นการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์และจิตใจได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาในทุกด้าน เพราะพบว่าความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้การส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาให้ มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น มีแนวทางดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้นักศึกษามีการสมัครเข้าโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

1.2 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปชมพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ สวนสัตว์หรือ ดูละครและคอนเสิร์ต อย่างน้อย 3 ครั้งต่อปี

1.3 ส่งเสริมให้นักศึกษามีการดูรายการการศึกษาทางโทรทัศน์

1.4 ส่งเสริมให้นักศึกษาคอยติดตามประเด็นทางสังคมและการเมือง

1.5 กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการค้นพบทางวิทยาศาสตร์

1.6 ฝึกให้นักศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง ก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องสำคัญต่าง ๆ

1.7 ส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจที่จะทำความเข้าใจกับแนวคิดผู้อื่น

1.8 ฝึกให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะด้านการเขียนและการพูด

1.9 กระตุ้นให้นักศึกษาพยายามหาโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

1.10 ส่งเสริมให้นักศึกษาอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือต่าง ๆ

2. สถาบันการศึกษาพยาบาลควรให้ความเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย โดยเฉพาะ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม และสภาพแวดล้อมที่มีชีวิต ซึ่งสามารถพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ ซึ่งจากงานวิจัยพบว่ามีแนวทางดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม ควรมีการดูแลให้นักศึกษาทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย ส่งเสริมให้นักศึกษาทุกคนมีความสามัคคี มีความเป็นมิตรและจริงใจต่อกันมากขึ้น รวมทั้งอาจารย์ให้ความสนใจนักศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึงมากขึ้น เมื่อนักศึกษามีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ตลอดเวลา และวิทยาลัยมีการจัดพิธีการต้อนรับน้องใหม่อย่างอบอุ่น ไม่รุนแรง

2.2 สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต ควรดูแลให้ห้องอาหารไม่มีแมลงวัน แมว สุนัข หรือสัตว์ต่าง ๆ มารบกวน สุนัข หรือแมวในวิทยาลัยไม่ให้ไล่กัดคนอื่น ๆ ดูแลภายในวิทยาลัยให้มีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น มีสวนหย่อมที่สวยงามและสนามหญ้าที่ตัดเรียบอยู่เสมอ ไม่รกรุงรัง รวมทั้งมีการกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนมีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมทุกประเภทของวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาล
2. ควรมีการศึกษาระยะยาว เปรียบเทียบความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาและเมื่อจบการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยที่เป็นสิ่งมีชีวิต และสภาพทางจิตสังคม